

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku J. S.
przy uczestnictwie J. J., M. J., P. J. i Banku [...] Spółki Akcyjnej w W.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 stycznia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 2 grudnia 2014 r., sygn. akt XV Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w P. adwokatowi M. P. tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawczyni w postępowaniu kasacyjnym kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły

stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach może zostać oparte rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnioskodawczyni J. S. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżącej, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na fakt, iż skarżąca została pozbawiona możliwości obrony swych praw, ponieważ Sąd drugiej instancji wadliwie odmówił ustanowienia dla skarżącej pełnomocnika z urzędu, ponadto nie uwzględnił nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji (wynikającej z wadliwej odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu) i nie rozważył w sposób prawidłowy i zupełny zarzutów wniesionej przez skarżącą apelacji własnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej jako przesłankę wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powinien w oddzielnym wywodzie prawnym wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, tj. oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, bez potrzeby głębszej analizy oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w Sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.; z dnia 20 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2012 r., III CSK 121/12, niepubl.; z dnia 4 grudnia 2012 r., I CSK 302/12, niepubl.; z dnia 11 marca 2014 r., fil SK 65/11, niepubl.).

Skarżąca nie wykazała powołanej we wniosku przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że sama odmowa ustanowienia przez sąd pełnomocnika z urzędu nie stanowi czynnika pozbawiającego stronę możliwości obrony jej praw

skutkującego nieważnością postępowania. Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu podlega zawsze indywidualnie ocenie ze strony sądu, który uwzględnia go tylko wówczas, gdy udział pełnomocnika uzna za potrzebny. O możliwości zakwalifikowania odmowy przyznania pomocy prawnej z urzędu jako przyczyny nieważności postępowania wskutek pozbawienia strony możliwości obrony jej praw przesądzić mogą wyłącznie szczególne okoliczności (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 lipca 2000 r., I CKN 787/00; 12 września 2007 r., I CZK 199/07; z dnia 16 kwietnia 2008 r., V CZK 564/07; zob. także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2015 r., I ACa 1542/14; Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 kwietnia 2015 r., I ACa 1005/14; Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 października 2014 r., I ACa 439/14). Sądy pierwszej i drugiej instancji oceniając dotychczasowe działania wnioskodawczynie oddaliły wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu uznając, że w tej konkretnej sprawie ustanowienie pomocy prawnej dla wnioskodawczynie nie jest konieczne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawczynie Joannie Stasiak, jak w sentencji pkt 2, na podstawie § 19, § 9 pkt 2 § 13 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów niepłatnej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z dnia 2013 r. poz. 461; zm.: Dz. U. z dnia 2015 r. poz. 616).